

Věc C-80/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

8. února 2021

Předkládající soud:

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie (Polsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

27. října 2020

Žalobci:

E. K.

S. K.

Žalovaná:

D.B.P.

Předmět původního řízení

Žalobci se domáhají toho, aby bylo žalované uloženo zaplatit jim peněžitou částku navýšenou o zákonné úroky z prodlení v souvislosti s bezdůvodně získanými částkami, vybranými jako splátky jistiny a úroků v rámci splácení úvěru při použití zakázaných ujednání obsažených ve smlouvě o hypotečním úvěru denominovaném ve švýcarských francích (CHF). Žalobci, kteří jsou spotřebiteli, zpochybňují ustanovení ujednání úvěrové smlouvy, která s nimi nebyla individuálně sjednána, v rozsahu týkajícím se přepočtu výše úvěru a splátek úvěru na základě směnného kurzu cizí měny stanoveného žalovanou bankou.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Výklad unijního práva, zejména čl. 6 odst. 1. a čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS, jakož i článku 267 SFEU

Předběžné otázky

1. Musí být čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících ujednáních] ve spotřebitelských smlouvách vykládány v tom smyslu, že brání soudnímu výkladu vnitrostátních předpisů, podle kterého soud nekonstatuje zneužívající povahu celého smluvního ujednání, ale pouze tu část, v níž je toto ujednání zneužívající, takže toto ujednání zůstává zčásti účinné?

2. Musí být čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 vykládány v tom smyslu, že brání soudnímu výkladu vnitrostátních ustanovení, podle kterého soud poté, co konstatoval zneužívající povahu smluvního ujednání, bez kterého by smlouva nemohla nadále existovat, může změnit zbývající část smlouvy výkladem projevu vůle stran, aby zabránil neplatnosti smlouvy, která je pro spotřebitele příznivá?

Dovolávaná ustanovení unijního práva

Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících ujednáních] ve spotřebitelských smlouvách: dvacátý první a dvacátý čtvrtý bod odůvodnění; čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 a 2

Dovolávaná ustanovení vnitrostátního práva

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 Kodeks cywilny (zákon ze dne 23. dubna 1964 Občanský zákoník) (Dz. U. 1964 č. 16 pol. 93, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „občanský zákoník“)

Článek 22¹. Za spotřebitele se považuje fyzická osoba, která činí s podnikatelem právní jednání přímo nesouvisející s její hospodářskou nebo profesní činností.

Článek 58. § 1. Právní jednání, které je v rozporu se zákonem nebo jehož cílem je obcházení zákona, je neplatné, ledaže příslušné ustanovení stanoví jiný účinek, zejména že neplatná ujednání právního jednání se nahrazují příslušnými ustanoveními zákona. § 2. Za neplatné se považuje právní jednání, jež je v rozporu se zásadami společenského soužití. § 3. Pokud se neplatnost týká pouze části právního jednání, zůstává toto jednání ve zbývající části v platnosti, ledaže okolnosti nasvědčují tomu, že bez neplatných ujednání by právní jednání nebylo učiněno.

Článek 65. § 1. Projev vůle je třeba vykládat v souladu se zásadami společenského soužití a zvyklostmi s přihlédnutím k okolnostem, za kterých byl učiněn. § 2. V případě smluv je třeba zkoumat, jaký byl společný úmysl stran a sledovaný cíl, spíše než se opírat o jejich doslovné znění.

Článek 385¹. § 1. Ujednání spotřebitelské smlouvy, která nebyla sjednána individuálně, nejsou pro spotřebitele závazná, pokud jeho práva a povinnosti

upravují způsobem, který je v rozporu s dobrými mravy a hrubě porušuje jeho zájmy (zakázaná smluvní ujednání). Uvedené neplatí pro ujednání týkající se hlavních plnění stran, především ceny nebo odměny, pokud byla jednoznačně formulována. § 2. Není-li některé ze smluvních ujednání smlouvy podle § 1 pro spotřebitele závazné, zůstávají ostatní části smlouvy pro strany závazné. § 3. Za smluvní ujednání, která nebyla sjednána individuálně, se považují ujednání, která spotřebitel nemohl skutečně ovlivnit. Jedná se zejména o smluvní ujednání převzatá ze vzorové smlouvy, která byla spotřebiteli navržena druhou smluvní stranou. § 4. Důkazní břemeno v otázce, zda bylo ujednání sjednáno individuálně, nese ten, kdo se ho dovolává.

Článek 385². Slučitelnost smluvních ujednání s dobrými mravy se posuzuje s ohledem na stav v době uzavření smlouvy, s přihlédnutím k jejímu obsahu, k okolnostem, které provázely její uzavření, jakož i k dalším smlouvám souvisejícím se smlouvou, v níž jsou obsažena posuzovaná ujednání.

Článek 405. Každý, kdo získá majetkovou výhodu bez právního základu na úkor jiného, je povinen tuto výhodu vydat, a pokud to není možné, vrátit její hodnotu.

Článek 410. § 1. Ustanovení předchozích článků se použijí zejména na jakékoli bezdůvodné plnění. § 2. Plnění je bezdůvodné, pokud osoba, která takové plnění poskytla, nebyla povinna je poskytnout vůbec nebo osobě, které ho poskytla, nebo pokud důvod plnění zanikl nebo nebylo dosaženo zamýšleného účelu plnění, nebo pokud právní jednání zavazující k poskytnutí plnění bylo neplatné a nestalo se platným poté, co bylo plnění poskytnuto.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (zákon ze dne 29. srpna 1997 o bankách) (Dz. U. 1997 č. 140 pol. 939, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o bankách“)

Smlouvou o úvěru se banka zavazuje poskytnout dlužníkovi na dobu uvedenou ve smlouvě peněžní částku na stanovený účel a dlužník se zavazuje ji použít za podmínek stanovených ve smlouvě, vrátit částku použitého úvěru s úroky ve stanovených splátkách a zaplatit poplatek za poskytnutí úvěru (čl. 69 odst. 1 ve znění platném ke dni 8. července 2008).

Smlouva o úvěru musí být uzavřena písemně a musí obsahovat zejména: 1) smluvní strany, 2) částku a měnu úvěru, 3) účel, pro který byl úvěr poskytnut, 4) podmínky a lhůty splatnosti úvěru, 5) výši úrokové sazby úvěru a podmínky její změny, 6) způsob zajištění splácení úvěru, 7) rozsah pravomocí banky souvisejících s kontrolou použití a splácení úvěru, 8) data a způsob výplaty finančních prostředků dlužníkovi, 9) výši provize, pokud ji smlouva stanoví, 10) podmínky pro změnu a ukončení smlouvy (čl. 69 odst. 2 ve znění platném ke dni 8. července 2008).

Stručné shrnutí skutkového stavu a řízení

Dne 8. července 2008 uzavřeli žalobci s žalovanou na dobu 360 měsíců smlouvu o hypotečním úvěru denominovaném ve švýcarských francích (CHF) ve výši 103 260 CHF, který měl být vyplacen jednorázově do 8. října 2008. Úroková sazba z úvěru byla variabilní a úvěr měl být splácen v rovnoměrných splátkách.

Podle „Úvěrových podmínek“ přijatých žalobci měla být částka úvěru vyplacena dlužníkovi v polských zlotých (PLN) nebo v CHF nebo v jiné měně. Pro přepočítání částky úvěru na PLN měla banka použít nákupní směnný kurz CHF zveřejněný v „Kurzovním lístku pro půjčky na bydlení a konsolidační půjčky v cizí měně Deutsche Bank PBC SA“, platný v den výplaty částky úvěru nebo jeho tranše. Úvěr měl být splácen tak, že se z bankovního účtu dlužníka odepíše částka v PLN rovnající se aktuální splátce v CHF, dluhu po splatnosti a dalším bankovním pohledávkám v CHF, vypočítaným podle prodejního směnného kurzu CHF zveřejněného v „Kurzovním lístku [...] Deutsche Bank PBC SA“, platném v této bance.

V žalobě podané dne 6. července 2018 se žalobci domáhali toho, aby jim žalovaná zaplatila částka ve výši 26 274,90 PLN spolu se zákonným úrokem z prodlení. V odůvodnění žaloby zejména uvedli, že v období od 17. 7. 2008 do 3. 4. 2012 jim žalovaná banka z důvodu použití zakázaných smluvních ujednání obsažených ve smlouvě o úvěru neoprávněně účtovala částku ve výši 24 705,30 PLN. Žalovaná navrhl žalobou zamítnout s poukazem na to, že smlouva o úvěru není neplatná a neobsahuje zakázaná smluvní ujednání.

Z výpovědi žalobců a svědků vyplývá, že uzavřením úvěrové smlouvy žalobci nevykonávali hospodářskou činnost a v letech 2006 a 2008 uzavřeli s žalovanou bankou 4 úvěrové smlouvy. V průběhu úvěrového řízení žalobci kontaktovali banku prostřednictvím komunikace na dálku a provedli pouze jednu návštěvu pobočky banky. Podepsáním většiny úvěrových dokumentů (včetně žádosti o úvěr a smlouvy o úvěru) byli pověřeni zmocněnci žalobců. Žalobci s bankou nevyjednávali žádná ujednání smlouvy o úvěru. Žalobci žádali banku, aby jim zaslala návrh smlouvy elektronickou poštou před jejím podpisem, ale tyto žádosti zůstaly bez odpovědi. V průběhu řízení byli žalobci informováni o důsledcích případného prohlášení smlouvy za neplatnou ze strany soudu. Žalobci prohlásili, že rozumí právním a finančním důsledkům neplatnosti smlouvy o úvěru, přijímají je a souhlasí s tím, aby byla smlouva prohlášena soudem za neplatnou.

Stručné shrnutí odůvodnění podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Podle převažující polské judikatury obsahují smluvní ujednání použitá žalovanou bankou zneužívající ujednání, ale týkají se pouze části ujednání o přepočtu měn a jejich neúčinnost nemůže znemožnit plnění smlouvy.

Navržená rozhodnutí, zastoupená v dosavadní vnitrostátní judikatuře, vyvolávají podle všeho pochybnosti ve světle čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13. Jak vysvětlil

Soudní dvůr¹, „čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 brání takové právní úpravě členského státu, jež vnitrostátnímu soudu umožňuje, aby při rozhodnutí o neplatnosti zneužívajícího ujednání ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem doplnil uvedenou smlouvu tak, že změní obsah tohoto ujednání. [...] Ze znění odstavce 1 uvedeného článku 6 tak vyplývá, že vnitrostátní soudy mají pouze povinnost neuplatnit zneužívající ujednání, aby nebyla vůči spotřebiteli závazná, avšak nemají pravomoc měnit její obsah. (Vyjma změny vyplývající ze zrušení zneužívajících ujednání totiž musí tato smlouva v zásadě nadále existovat bez jakékoli další změny), je-li v souladu s vnitrostátním právem taková další existence smlouvy právně možná. [...] pokud by vnitrostátní soud mohl měnit obsah zneužívajících ujednání v takové smlouvě, splnění dlouhodobého cíle stanoveného v článku 7 směrnice 93/13 by mohlo být ohroženo. Tato možnost by totiž mohla přispět k eliminaci odrazujícího účinku pro prodávající a poskytovatele spočívající v tom, že se takové zneužívající klauzule vůči spotřebiteli jednoduše neuplatní (v tomto smyslu viz výše uvedené usnesení Pohotovost', bod 41 a citovaná judikatura), jelikož s vědomím, že sice má být rozhodnuto o neplatnosti takových klauzulí, ale že vnitrostátní soud může smlouvu v nezbytném rozsahu doplnit, by uvedení prodávající či poskytovatelé byli nadále podněcováni uvedené klauzule využívat, takže by jejich zájmy byly tímto způsobem zajištěny“. Navíc v uvedeném rozsudku (bod 69) Soudní dvůr výslovně odkázal na body 86 až 88 stanoviska generální advokátky V. Trstenjak v této věci ze dne 14. února 2012, v nichž byla tato otázka objasněna přímějším a rozhodnějším způsobem. Generální advokátka upozornila na snížení rizika pro prodávajícího nebo poskytovatele vyplývajícího z použití zneužívajících ujednání, protože změna spočívající v narovnání ujednání na úroveň stavu, který je v souladu se zákonem, je pro prodávajícího nebo poskytovatele přijatelná. Vyhledky na odpadnutí důvodů neplatnosti smlouvy, jakož i přehlednost rizik pro prodávajícího nebo poskytovatele by mohly mít opačný účinek, než jak si přál unijní normotvůrce, a možnost pozdější změny smlouvy ze strany soudu by nejen omezila odrazující účinek, jež plyne z článku 6 směrnice, ale dokonce by měla opačný účinek. Výše uvedený postoj byl vyjádřen také v mnoha dalších rozhodnutích Soudního dvora.²

¹– Viz rozsudek ze dne 14. června 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10.

²– Viz usnesení Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2010, Pohotovost', C-76/10, bod 41; a rozsudky ze dne 30. dubna 2014, Kásler, C-26/13, body 77 a 79; ze dne 21. ledna 2015, Unicaja Banco a Caixabank, C-482/13, C-484/13, C-485/13 a C-487/13, body 28, 31 a 32; ze dne 30. května 2013, Asbeek Brusse a de Man Garabito, C-488/11, bod 57; ze dne 21. dubna 2016, Radlinger, C-377/14, body 97 až 100; ze dne 21. prosince 2016, Naranjo a Martínez, C-154/15 a C-307/15, body 57 a 60; ze dne 26. ledna 2017, Banco Primus, C-421/14, body 71 a 73; ze dne 31. května 2018, Sziber, C-483/16, bod 32; ze dne 7. srpna 2018, Banco Santander a Cortés, C-96/16 a C-94/17, body 73 a 75; ze dne 13. září 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, bod 41; ze dne 14. března 2019, Dunai, C-118/17, bod 51; ze dne 26. března 2019, Abanca Corporación Bancaria a Bankia, C-70/17 a C-179/17, body 53, 54, 63, a ze dne 7. listopadu 2019, NMBS, C-349/18, C-350/18, C-351/18, body 66 až 69.

Soudní dvůr nicméně připustil jednu výjimku z pravidla stanovícího výsledek v podobě neplatnosti zakázaného smluvního ujednání, když uvedl³, že v případě, že smlouva uzavřená mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem nemůže po zrušení zneužívajícího ujednání nadále existovat, čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 nebrání vnitrostátnímu předpisu umožňujícímu vnitrostátnímu soudu napravit neplatnost tohoto ujednání jeho nahrazením dispozitivním ustanovením vnitrostátního práva. Výše uvedený závěr byl později doplněn konstatováním, že možnost nahradit zneužívající ujednání dispozitivním ustanovením vnitrostátního práva je omezena na případy, v nichž by byl soud nucen z důvodu neplatnosti tohoto ujednání zrušit smlouvu v plném rozsahu, čímž by spotřebitele vystavil důsledkům, které by ho penalizovaly.⁴ Navíc v rozsudku ze dne 14. června 2012 Soudní dvůr výslovně uvedl, že čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 nelze chápat tak, že vnitrostátnímu soudu umožňuje změnit obsah zneužívajícího ujednání namísto toho, aby pouze vyloučil jeho použití, ale musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu [...], která umožňuje vnitrostátnímu soudu doplnit uvedenou smlouvu tak, že změní obsah tohoto ujednání.⁵ V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že články 6 a 7 směrnice 93/13 musí být vykládány v tom smyslu, že „brání tomu, aby ujednání o předčasné splatnosti ve smlouvě o hypotečním úvěru, jež je považováno za zneužívající, bylo zčásti zachováno odstraněním prvků, které je činí zneužívajícím, kdyby takové odstranění vedlo ke změně obsahu uvedeného ujednání s dopadem na jeho podstatu”.⁶

Určité výhrady soudu vznášejí postoj, podle něhož ujednání týkající se výplaty a splácení úvěru mají zneužívající povahu pouze částečně a odstranění jejich vadné části umožňuje nerušené plnění smlouvy o úvěru ve zbývajících částech. Největší pochybnosti budí postoj, podle kterého z ujednání, na jejichž základě lze se souhlasem banky provést výplatu a splácení úvěru v CHF, je třeba odstranit zneužívající ujednání v podobě nutnosti získat souhlas banky, takže výplata a splácení úvěru mohou být bez jakékoliv podmínky provedeny v CHF. Podle tohoto názoru by ujednání týkající se výplaty a splácení úvěru, která ve smlouvě zní: „Částka Úvěru bude Dlužníkovi vyplacena v PLN. [...] Se souhlasem Banky může být Úvěr vyplacen rovněž v CHF nebo v jiné měně.“ (§ 2 odst. 2), „Úvěr bude splácen tak, že se z Bankovního Účtu Dlužníka odepíše částka v PLN rovnající se aktuální Splátce v CHF, dluhu po splatnosti nebo dalším bankovním pohledávkám v CHF, vypočítaným podle prodejního směnného kurzu CHF

³– Viz rozsudek ze dne 30. dubna 2014, Kásler, C-26/13, bod 85.

⁴– Viz usnesení Soudního dvora ze dne 11. června 2015, Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-602/13, bod 38, a rozsudky ze dne 21. ledna 2015, Unicaja Banco a Caixabank, C-482/13, C-484/13, C-485/13 a C-487/13, bod 33; ze dne 7. srpna 2018, Banco Santander a Cortés, C-96/16 a C-94/17, bod 74; ze dne 14. března 2019, Dunai, C-118/17, bod 54, a ze dne 26. března 2019, Abanca Corporación Bancaria a Bankia, C-70/17 a C-179/17, body 37 a 59.

⁵– Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 14. června 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, body 71 a 73.

⁶– Viz rozsudek ze dne 26. března 2019, Abanca Corporación Bancaria a Bankia, C-70/17 a C-179/17, bod 64.

zveřejněného v „Kurzovním lístku [...]“, platném v Bance dva pracovní dny před splatností každé splátky. Se souhlasem Banky může Dlužník splácet Úvěr také v CHF nebo v jiné měně“ (§ 6 odst. 1), měla po odstranění zneužívajících ustanovení z těchto ujednání následující podobu: „Úvěr může být vyplacen v CHF“ (§ 2 odst. 2). „Dlužník může splácet úvěr v CHF“ (§ 6 odst. 1). Je obtížné ubránit se dojmu, že takový postup není ničím jiným než odstraněním prvků ze zneužívajícího smluvního ujednání, jež určují jeho zneužívající povahu, jež vede k významné změně obsahu tohoto ujednání, což je v rozporu s články 6 a 7 směrnice 93/13⁷.

Takový postup má kromě toho za následek snížení tzv. odrazujícího účinku, protože zaručuje prodávajícímu nebo poskytovateli, který ve smlouvě používá zneužívající ujednání, že v nejhorším případě pro něj je soud upraví tak, aby zajistil další nerušené plnění smlouvy bez negativních důsledků pro prodávajícího nebo poskytovatele. Ochrana spotřebitele se tedy v praxi jeví jako fiktivní, neboť v typické situaci bude spotřebitel na základě znění smlouvy spíše přesvědčen, že je povinen splatit úvěr pouze v PLN, neboť nezískal souhlas se splácením úvěru v CHF, zatímco až po rozhodnutí soudu zjistí, že tomu bylo přesně naopak - to pro změnu vystavuje spotřebitele obvinění z nesprávného plnění smlouvy a vytváří hrozbu ukončení smlouvy o úvěru ze strany banky a okamžité splatnosti celé částky úvěru.

Pochybnosti vyvolává také druhý postoj, podle kterého uznání určitých smluvních ujednání za zneužívající, a tedy nezávazné pro spotřebitele, nebrání tomu, aby byla změněna jiná ujednání smlouvy takovým způsobem, aby smlouva mohla být nakonec provedena. Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud) kvalifikoval ujednání o přepočtu měn jako zakázaná smluvní ujednání, přičemž negativně hodnotil skutečnost, že výše úvěru byla vyjádřena v CHF, a nikoli v PLN, a uvedl, že smlouva o úvěru by měla být považována za smlouvu o úvěru v PLN. Není však známo, zda tato specifická přeměna úvěru v cizí měně na úvěr v PLN je výsledkem výkladu projevu vůle smluvních stran (čl. 65 § 2 občanského zákoníku) nebo uznání ujednání, kterým se stanoví výše úvěru, za další zakázané smluvní ujednání (čl. 385¹ § 1 občanského zákoníku). Záměrem Nejvyššího soudu nebylo podle všeho předpokládat, že ujednání smlouvy o úvěru, které stanoví výši úvěru, je zneužívající (čl. 385¹ § 1 občanského zákoníku), jelikož v takovém případě by byla změna nebo doplnění smlouvy za účelem vyplnění „mezery“ ve smlouvě přímo v rozporu s čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13. Zdá se tedy, že podle názoru Nejvyššího soudu je třeba na základě výkladu projevu vůle účastníků řízení předpokládat, že výše úvěru je vyjádřena v PLN, a nikoli v CHF (čl. 65 § 2 občanského zákoníku). Zde však vyvstává otázka, zda takový výklad čl. 65 § 2 občanského zákoníku je v souladu s články 6 a 7 směrnice 93/13 a zda takový způsob výkladu směřuje k ochraně zájmů spotřebitele, nebo zda může chránit zájmy prodávajícího nebo poskytovatele používajícího zneužívající ujednání.

⁷– Viz rozsudek ze dne 26. března 2019, Abanca Corporación Bancaria a Bankia, C-70/17 a C-179/17, bod 64.

Nelze totiž vyloučit, že soud poté, co rozhodne o zneužívající povaze určitých smluvních ujednání, konstatuje, že bez těchto ujednání je nemožné pokračovat v plnění smlouvy, ale aby zabránil neplatnosti této smlouvy, provede takový výklad jiných smluvních ujednání, který umožní zachovat její platnost. V situaci, kdy by spotřebitel přijal neplatnost smlouvy, by se popsaný postup soudu jevil v rozporu s články 6 a 7 směrnice 93/13 a z nich vyplývající: zásadou zákazu změny smlouvy soudem, kromě konstatování neúčinnosti zneužívajících smluvních ujednání, zásadou účinné ochrany práv spotřebitele a povinností zohlednit odrazující účinek uplatňování směrnice 93/13 na podnikatele.

Podpůrně by soud mohl konstatovat, že ustanovení týkající se výplaty a splácení úvěru obsažená v § 2 odst. 1 a § 6 odst. 1 smluvních ujednání představují jako celek zneužívající smluvní ujednání, která nejsou pro strany závazná (čl. 385¹ § 1 občanského zákoníku), bez nichž není možné, aby smlouva existovala (čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13), a navíc vzhledem k tomu, že taková smlouva by neobsahovala nezbytná ujednání o podmínkách splácení úvěru a způsobu výplaty peněžních prostředků dlužníkovi (čl. 69 odst. 2 body 4 a 8 zákona o bankách), byla by v rozporu se zákonem a v důsledku toho by byla neplatná (čl. 58 § 1 občanského zákoníku), proto by veškerá plnění poskytnutá na jejím základě - tj. vyplacení úvěru a splácení splátek - představovala bezdůvodná plnění (čl. 410 § 2 občanského zákoníku), podléhající vydání (článek 405 ve spojení s čl. 410 § 1 občanského zákoníku). Takové řešení se v projednávaném případě jeví jako možné, zejména s ohledem na skutečnost, že žalobci vyjádřili svůj souhlas s prohlášením smlouvy za neplatnou. Nicméně vzhledem k tomu, že takové řešení by bylo v rozporu s výše uvedenými způsoby soudního výkladu vnitrostátních ustanovení, vznikla nutnost podat tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Předkládající soud proto považuje za nutné, aby Soudní dvůr odpověděl, zda má být předložená žádost považována za oprávněnou.

Předkládající soud navrhuje odpovědět na tyto otázky následovně.

1. Článek 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících ujednáních] ve spotřebitelských smlouvách musí být vykládány v tom smyslu, že brání soudnímu výkladu vnitrostátních předpisů, podle kterého soud nekonstatuje zneužívající povahu celého smluvního ujednání, ale pouze tu část, v níž je toto ujednání zneužívající, takže toto ujednání zůstává zčásti účinné.

2. Článek 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládány v tom smyslu, že brání soudnímu výkladu vnitrostátních ustanovení, podle kterého soud poté, co konstatoval zneužívající povahu smluvního ujednání, bez kterého by smlouva nemohla nadále existovat, může změnit zbývající část smlouvy výkladem projevu vůle stran, aby zabránil neplatnosti smlouvy, která je pro spotřebitele příznivá.